

Cultiu	H^a
Secá (Garroferar i erms)	478
Cítrics	538
Horta	69
Fruiterars	11
Oliverars	9
Vinyars	11
Ametlerars	1'50
Cereals	0'50
Forestals	2'50

Les hectàrees restants són ocupades per l'aeroport, les parcel·les on s'ubiquen els xalets i les casetes de camp amb qué compta Manises i pel nucli principal de població amb els seus barris: el nou que s'ha edificat junt a Socusa, Socusa, el Carne, Sant Jeroni i Santa Francesc.

Antigament l'extensió de les terres dedicades a oliveres, i vinyes era molt més gran que en la actualitat i, per aquest motiu, en les cases dels llauradors més principals hi havia trulls i almàsseres per a elaborar vi i oli per al consum propi i, inclusivament, per a la venda. En algunes cases encara es conserva alguna almàssera que va estar en funcionament fins després de l'última guerra civil espanyola. El terme es divideix en partides que detalle tot seguit, transcrivint-ne els noms tal com figuren en el plànol del cadastre:

Nom	Nom
Canyadeta de Sos	La Botaya
Fondo del Mas de Nadal	El Barranquet
El Collado	El Ráfol
Montemayor	El Saltador
Canyada de D. Bernardo	Els Arcs
La Presa	Salt de l'aigua
Barranc del Collado	Masset nou
Terra Cánter	Els Angelets
Barranc fondo	Els Ciprerets
Les Simetes	El Tancat de la Cova
Fondo del Racó	La Cova
El Racó	Les Paretetes
Aeroport	El Penal

El Coscollar	El Salt del Moro
Pla de Donat	La Costera
La Pinaeta	Terra roja
Tossal de Falcó	El molló de Carpio
Mas de Nadal	L'Ajub
La Mallá	El Charco
Canyada del Mas de Nadal	
Senda del Collado	
Canyada de Noguera	
Fi de l'Horta	
Enmig de l'Horta	

Les aigües per a regar els conreus de regadiu es prenen del riu Túria per mig de l'assut ubicat a la vora dreta, en la partida de "La Presa", que dóna inici a la séquia de Manises coneguda antigament per la dels "Alcavons": aquesta primitiva séquia s'anul·là quan es va construir el canal que nodriria de força motriu hidràulica el molí de la llum conegut pel de "Daroqui".

La séquia continua cap a l'est i quan passa paral·lament al carrer de Nord, junt al Molí conegut pel de "Carmen Carpintero", hi ha un roll que li pren aigua donant origen a la séquia de Faitanar (més coneguda popularment, ací a Manises, per la de "Paiporta") que rega terres de Xirivella, Pincanya, Paiporta i València."

Aigües avall travessa el barranc que separa Manises de Quart de Poblet sobre un aqueducte de 220 mts. de llargària, sostingut per 28 arcs, per la qual cosa en l'Edat Mitjana se l'anomenava "séquia dels Arcs". Ja en terme de Quart de Poblet hi ha un partidor que divideix el corrent en dos braços: Un que es denomina "Bennàger-Faitanar" i un altre que és la séquia de Quart pròpiament dita; variant llurs cursos d'est a sud tots dos reguen terres de Quart Aldaia, Alaquás i altres pobles de la comarca Horta-Sud.

Manises té preferència, per privilegi antiquíssim, per a regar primer que els altres pobles que prenen aigua d'aquesta séquia i, segons les ordenances, ho pot fer tots el dilluns, dimarts i dimecres des de l'eixida del sol fins les deu del matí (hora solar) i també aprofitar l'aigua per al servei dels antics obradors de ceràmica ubicats junt al seu caixer.

Així mateix, els regants del nostre poble són exempts de pagar el sequiatge i tampoc no tenen obligació de netejar el caixer, tasca que és a carrec de la resta dels regants.

Pel que fa a l'ordenament particular de les terres de Manises hi ha una ordenança curiosa: quan s'han de regar els camps situats a les partides més altes de l'horta es fa un ban que diu així: "D'ordre del senyor Alcalde es fa saber que demá ningú destape ningun roll fondo perquè és dia de quadrat"; aleshores no es poden regar les hortes ubicades en cotes baixes.

Actualment no es freqüent l'aplicació d'aquesta ordenança perquè les aigües són suficients per a cobrir totes les necessitats.

Hi ha un ordenament per a regular les aigües del riu Túria destinades a regar les terres de l'Horta de València que hui té encara vigència però, per la construcció del pantà del "Generalísimo" o de Benaixeve, no cal aplicar-lo tantes vegades com en temps passats quan les grans sequeres creaven greus problemes de reg als llauradors. L'ordenament esmentat és, a grans trets, el següent:

S'ordena aplicar el règim anomenat d'aigües planes "quan l'aigua del riu és la suficient però no sobrada per al reg i aleshores totes les séquies, tant del marge dret com de l'esquerra, poden prendre l'aigua que necessiten fins un número determinat de files. Si el cabal del riu és insuficient s'ordena posar en vigor el règim anomenat d'"aigües dobles o doblades" o tandeig que consisteix a dotar d'aigua les séquies per torns de dos dies complets, consecutius i ininterrompudament; dos jorns corresponen a les de la vora esquerra i dos a les de la dreta i així successivament fins cobrir les necessitats del reg o que l'afluència d'aigua pel riu fora ja suficient per a pal·liar el problema. En casos de màxima mancança d'aigua es demanava que la séquia Real o de Puçol, més coneguda per la de "Montcá", subministrara aigua a la resta de les séquies, cedint-ne part de l'assignació, ja que "Montcá" té un privilegi especial pel qual pot regar abans que ninguna.

L'aigua també es mesura per "taules", "moles" i/o "boqueres"; cada denominació aplica segons l'ús al qual és destinada.

La séquia de Manises no pertany al Tribunal de les Aigües de València. Per privilegi atorgat pel Rei En Jaume I té ordenament i jurisdicció propis.

Les séquies que pertanyen al Tribunal esmentat són: Tormos, Mislata, Mestalla, Favara, Rascanya, Rovella i Quart-Faitanar-Bennáger. Cadascuna d'elles és representada per un síndic, llevat la de Quart que en nomena dos.

Hi prenen l'aigua del riu Túria per l'ordre següent, començant per nord:

Marge esquerre	
Escala 5. ^a	Assud de Montcada (Terme de Paterna)
Escala 3. ^a	Assud de Tormos (Terme de Paterna)
Escala 1. ^a	Assud de Mestalla (Terme de Paterna)

Marge dret:	
Esca la 4. ^a	Assud de Manises-Quart (Terme de Manises)
Esca la 2. ^a	Assud de Mislata (Terme de Manises)

La resta en prenen les aigües més avall de Quart de Poblet.

VOCABULARI

ALCAVO: Galeria subterrània

BOQUERA. Obertura feta en una sequiola per donar pas a l'aigua vers el camp. Quantitat d'aigua que passa per una boquera durant un temps determinat.

CAIXER. Espai comprés entre els dos marges d'una séquia.

ESCALA. Dic construït al llit del riu per facilitar l'entrada d'aigua a la séquia. La cara que mira aigües amunt és vertical; la d'aigües avall forma graons a fi que l'aigua no caiga en cascada.

FILA. Quantitat d'aigua que equival a 1/148 de la que porta el riu a l'altura de l'assut de Montcada.

MOLA. Quantitat d'aigua necessària per moure una mola de molí.

PARTIDOR: Dispositiu per a separar l'aigua d'un canal en dos corrents.

ROLL. Obertura de la séquia per on es dona sortida a l'aigua.

SEQUIATGE. Part alíquota que es paga per cobrir les despeses de manteniment de la séquia, llevat de la neteja.

TAULA. Quantitat d'aigua que passa per una taula de terra, de cavalló a cavalló, a determinada velocitat.

QUADRAT. Dispositiu per elevar el nivell d'aigua de la séquia, mitjançant uns taulons de fusta que es superposen uns damunt d'altres.

BIBLIOGRAFIA

Diccionari Català-Valencià-Balear.
Edit. Moll Palma de Mallorca, 1983.

Gran Enciclopedia de la Región Valenciana
Valencia, 1973.

Regadío y sociedad en la Valencia Medieval.
Thomas F. Glick.
Edit. Del Cenia al Segura. Valencia, 1988.

AGRAIMENT

Faig constar el meu testimoniatge de gratitud a les persones que esmente tot seguit per les seues informacions desinteressades: José Barres Botet, Vicent Ferris Soler, José Gallego Alcácer, José Lerma Calatrava, Manuel Monasterio Roderó, Pascual Nadal Ibáñez, María Teresa Osende Cuenca i Rafael Pinazo Zamora.

Publicat en el llibre de les festes de juliol de 1988.
Texte preparat per a la publicació en la web de l'Arxiu Municipal de Manises: María Dolores Viaplana Taberner. Maquetació: Vicent Masó.